

TREŚCI KSZTAŁCENIA I OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

KLASA II

W edukacji wczesnoszkolnej obowiązuje ocenianie opisowe, któremu podlegają:

- 1. Wypowiedzi ustne** – dialogi, opowiadania, opisy, sprawozdania, wyrażanie myśli w formie zdań, omawianie historyjek obrazkowych, układanie i budowa zdań, pytania itp.
- 2. Prace pisemne** – kartkówki i sprawdziany z zakresu poszczególnych edukacji, sporządzanie notatek z lekcji, redagowanie oraz układanie zdań, opowiadań, opisów, życzeń, listu, pisanie z pamięci i ze słuchu itp.
- 3. Aktywność na lekcji** – sprawdzanie zeszytów oraz zeszytów ćwiczeń (poprawność i staranność pisma, samodzielność, kreatywność)
- 4. Prace domowe.**
- 5. Działalność artystyczna** – zaangażowanie, wytwory plastyczne i techniczne, śpiew, gra na instrumencie, podstawowe elementy muzyki, aktywne słuchanie oraz tworzenie muzyki itp.
- 6. Działalność motoryczno-zdrowotna** – zaangażowanie, sprawność ruchowa w grach, zabawach i ćwiczeniach, próby gibkości oraz próby siły mięśni, przeskoki, skoki przez skakankę, posługiwanie się piłką, dbałość o higienę osobistą i czystość odzieży, prawidłowa postawa (np. siedząc w ławce), znaczenie właściwego odżywiania się oraz aktywność fizyczna dla zdrowia itp.
- 7. Rozwój emocjonalno-społeczny** – zachowanie w szkole, umiejętność współdziałania w zespole, uczestnictwo w życiu klasy i szkoły, stosunek do rówieśników oraz osób dorosłych, odróżnianie dobra od zła, świadomość przynależności społecznej (do rodziny, wspólnoty narodowej) itp.

Ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej:

- Daje dziecku informację o tym, co już umie, nad czym powinien popracować oraz jak daleko jest na drodze do osiągnięcia celu.
- Uwzględnia: możliwości dziecka, wkład i wysiłek dziecka włożony w wykonanie danego zadania oraz jego postępy, samodzielność wykonywania zadań, kreatywność, poziom wiadomości ucznia.
- Nie pełni funkcji kary lub nagrody.
- Nie zawiera krytyki ucznia.
- Nie etykietuje dzieci.
- Zachęca uczniów do dalszej pracy – motywuje.

1. Ocena opisowa jest wspomagana przez symbolikę cyfrową (6,5,4,3,2,1)

2. Ocena śródroczna – podsumowanie osiągnięć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania. Jest wynikiem półrocznej obserwacji. Zawiera zalecenia oraz wskazówki do dalszej pracy.

3. Ocena roczna – podsumowanie osiągnięć edukacyjnych w danym roku szkolnym. Podkreśla zmiany w rozwoju dziecka, wynikające ze wskazówek zawartych w ocenie śródrocznej. Ma ona charakter diagnostyczno-informacyjny, aby rodzice po zapoznaniu się z jej treścią, mogli jak najlepiej wspomagać dziecko w jego dalszym rozwoju.

4. W trakcie oceniania bieżącego nauczyciel gromadzi wyniki szkolnych osiągnięć ucznia w e - dzienniku oraz zbiera pisemne prace ucznia.

5. Informowanie rodziców o postępach ich dzieci odbywa się poprzez:

- Kontakty bezpośrednie – zebrania z rodzicami, dni otwarte oraz rozmowy indywidualne.
- Kontakty pośrednie – korespondencja w dzienniczku ucznia, listowa lub mailowa, rozmowy telefoniczne, adnotacje w zeszycie przedmiotowym.

WYMAGANIA EDUKACYJNE
Umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe
Opis założonych osiągnięć ucznia.
Umiejętności kluczowe w programie nauczania.

Czarnym kolorem czcionki oznaczono treści, które zostały wymienione w *Podstawie programowej*.
Zielonym kolorem czcionki oznaczono treści wykraczające poza *Podstawę programową*, które są jej rozszerzeniem lub uzupełnieniem;

1. EDUKACJA POLONISTYCZNA

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- słucha wypowiedzi dorosłych i dzieci
- słucha utworów czytanych przez osobę dorosłą
- słucha audycji oraz nagrań piosenek, dźwięków i melodii
- wyróżnia postacie i zdarzenia, miejsce i czas akcji w utworze literackim czytany przez nauczyciela
- określa chronologię wydarzeń w utworze literackim czytany przez nauczyciela
- nawiązuje związek emocjonalno- intelektualny z historią opisaną w książce czytanej przez osobę dorosłą
- zadaje pytania do czytanych przez nauczyciela tekstów i poszukuje odpowiedzi na pytania zadane do tekstu
- mówi o swoich spostrzeżeniach, potrzebach i odczuciach, wydarzeniach z życia, ilustracjach, historyjkach obrazkowych, czytanych i słuchanych tekstach
- umie opowiedzieć o wydarzeniach z wycieczki, zdarzeniach z życia środowiska lokalnego, działalności szkoły
- wyraża własne zdanie o bohaterach tekstów kultury oraz o zdarzeniach zarówno z literatury, jak i życia (formułuje swobodne i spontaniczne kilkuzdaniowe wypowiedzi)
- zadaje pytania i odpowiada na pytania
- słucha wypowiedzi dorosłych i dzieci
- słucha utworów czytanych przez osobę dorosłą
- słucha wypowiedzi aktorów w sztukach teatralnych
- wyróżnia postacie i zdarzenia, miejsca i czas akcji w utworze literackim czytany przez nauczyciela
- określa chronologię wydarzeń w utworze literackim czytany przez nauczyciela
- nawiązuje związek emocjonalno- intelektualny z historią opowiedzianą w książce czytanej przez osobę dorosłą
- mówi o swoich spostrzeżeniach, potrzebach i odczuciach, wydarzeniach z życia, prowadzi rozmowy na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym i na tematy inspirowane literaturą
- uczestniczy w dialogu na tematy z związane z audycjami radiowymi, widowiskami teatralnymi, filmami
- wyraża w rozmowie własne zdanie
- tworzy opowiadania twórcze
- wymyśla dalszy ciąg opowiadania, inne zakończenie utworu
- składa życzenia różnym osobom z różnych okazji
- nazywa stany emocjonalne
- określa swoje potrzeby
- recytuje wiersze z uwzględnieniem: intonacji, siły głosu, tempa, pauz
- poprawnie artykułuje w wypowiedziach głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzę
- właściwie intonuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- nadaje tytuły pojedynczym obrazkom, zdjęciom oraz historyjkom obrazkowym
- układa pytania na podstawie odpowiedzi

CZYTANIE

- rozumie, po co się czyta
 - rozumie sens wyrazów i zdań zawartych w tekście
 - rozpoznaje elementy treści
 - rozpoznaje wszystkie litery alfabetu (małe i wielkie, pisane i drukowane)
 - czyta nieskomplikowane, krótkie teksty
 - czyta krótkie, kilkuzdaniowe teksty z respektowaniem znaków przestankowych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika
 - wyróżnia postacie i zdarzenia, miejsca i czas akcji w nieskomplikowanym utworze literackim czytany samodzielnie
 - ustala chronologię wydarzeń w nieskomplikowanym utworze literackim czytany samodzielnie
 - zadaje pytania do nieskomplikowanych tekstów literackich czytanych samodzielnie i poszukuje odpowiedzi na pytania postawione do tych utworów
 - poszukuje w tekście potrzebnych informacji
 - korzysta ze słowników i encyklopedii dla dzieci
 - czyta utwory wierszowane oraz napisy informacyjne, instrukcje oraz polecenia i wybiera z nich potrzebne informacje
 - czyta wybrane fragmenty utworów literackich z podziałem na role
 - oddaje głosem nastroj w czytany tekście
- odczytuje informacje z zaproszeń, zawiadomień, listów, notatek do kroniki
- czyta dialogi i komiksy
 - rozpoznaje wśród utworów literackich opowiadanie, opis i dialog

PISANIE

- koduje informacje (uproszczone rysunki)
- pisze z zachowaniem podstawowych zasad kaligrafii: poprawnie łączy litery, dbając o ich równomierne położenie i jednolite pochylenie
- pisze zdania oraz kilkuzdaniowe wypowiedzi
- przepisuje litery, wyrazy, krótkie zdania
- pisze z pamięci proste, krótkie zdania
- redaguje krótkie opisy (opisuje przedmioty, osoby, krajobrazy)
- pisze ze słuchu wyrazy oraz proste zdania
- układa i zapisuje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące

POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA

- dzieli wyrazy mówione na głoski
- dzieli wyrazy pisane na litery
- różnicuje samogłoski i spółgłoski
- rozpoznaje i nazywa dwuznaki
- rozpoznaje i nazywa sylaby
- dzieli wyrazy na sylaby
- formułuje zdania i posługuje się nimi
- dostrzega różnice pomiędzy zdaniami oznajmującymi, pytającymi, rozkazującymi
- odróżnia utwory pisane wierszem i prozą
- stosuje zasady pisowni wielkiej litery w imionach, nazwiskach, nazwach miejscowości, krajów, na początku zdania i w korespondencji
- stosuje zasady pisowni wyrazów ze zmiękczeniami oznaczonymi w piśmie na dwa sposoby: przez postawienie kreski nad określoną literą i samogłoskę i (ć, ci, ń, ni, s, si, ź, zi, dź, dzi)
- pisze wyrazy z dwuznakami
- pisze najczęściej spotykane wyrazy z trudnościami ortograficznymi
- interesuje się literaturą dziecięcą (np. baśniami, opowiadaniem, komiksami)

- interesuje się czasopismami dla dzieci
- rozróżnia litery i głoski
- wyróżniania wyrazy w zdaniu
- wyróżnia zdania w tekście
- rozpoznaje litery i głoski w wyrazach z dwuznakami
- rozpoznaje teksty użytkowe, takie jak: zawiadomienie, list, życzenia z różnych okazji, zaproszenia, notatki do kroniki
- rozpoznaje wydarzenia realistyczne i fantastyczne w utworach literackich
- rozpoznaje zwrotki w wierszu
- dostrzega wyrazy rymujące się
- nazywa czynności
- rozumie funkcję czasownika jako formy nazywającej czynności
- nazywa osoby, zawody, zwierzęta, rośliny, rzeczy
- rozumie, że rzeczowniki, to nazw osób, zawodów, zwierząt, roślin, rzeczy
- stosuje alfabet
- stosuje zasady pisowni wyrazów z rz i ó wymiennym;
- pisze najczęściej spotykane wyrazy z rz i ó niewymiennym
- stosuje zasady pisowni wyrazów z utratą dźwięczności wewnątrz wyrazu
- stosuje zasady pisowni wyrazów z utratą dźwięczności na końcu wyrazu
- pisze wyrazy z ą i ę występujące w opracowywanych tekstach
- stosuje znaki interpunkcyjne: kropki, pytajnik, wykrzyknik na końcu zdania, przecinek przy wyliczaniu

MAŁE FORMY TEATRALNE

- ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub bohatera wymyślonego przez dzieci
- zna pojęcie rekwizyt i jego umowne znaczenie
- posługuje się rekwizytem w odgrywanej scenie
- przygotowuje nieskomplikowane rekwizyty
- odtwarza z pamięci teksty dla dzieci (wiersze, piosenki)
- odtwarza z pamięci fragmenty prozy
- inscenizuje krótkie teksty lub fragmenty dłuższych tekstów

2. EDUKACJA MUZYCZNA

SŁUCHANIE I ROZUMIENIE MUZYKI

- słucha różnych odmian muzyki (w tym muzyki klasycznej)
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki: melodię, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamikę
- wyraża w sposób werbalny i niewerbalny swoje doznania (w trakcie i po wysłuchaniu muzyki)
- wykonuje ilustracje plastyczne do słuchanej muzyki
- reaguje ruchem (np. maszerując, biegając, podskakując) na puls rytmiczny i jego zmiany
- reaguje ruchem na zmiany tempa, metrum i dynamiki
- rozróżnia podstawowe elementy notacji muzycznej (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, pauza)
- wyraża ruchem czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz
- rozpoznaje utwory wykonywane solo i zespołowo, na chór i orkiestrę
- rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – **AB** – wskazując ruchem lub gestem ich kolejne części

ŚPIEWANIE I MUZYKOWANIE, RUCH PRZY MUZYCE

- powtarza nieskomplikowaną melodię
- odtwarza nieskomplikowane rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych
- odtwarza nieskomplikowane rytmy klaskaniem
- realizuje nieskomplikowane schematy rytmiczne sylabami rytmicznymi, ruchem całego ciała, gestem
- śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego
- wykonuje śpiewanki i rymowanki
- śpiewa łatwe piosenki ludowe
- gra na instrumentach perkusyjnych i przedmiotach akustycznych, tworząc nieskomplikowane rytmy i wzory rytmiczne
- akompaniuje do piosenek i zabaw za pomocą efektów akustycznych z wykorzystaniem różnych przedmiotów, instrumentów perkusyjnych
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki
- śpiewa hymn narodowy
- gra na instrumentach melodycznych nieskomplikowane melodie i akompaniamenty
- tańczy podstawowe kroki i figury polki
- tworzy ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów
- improwizuje – według ustalonych zasad – głosem i grą na instrumentach
- wykonuje nieskomplikowane utwory, interpretując je zgodnie z ich rodzajem i funkcją

KULTURA MUZYCZNA

- zachowuje się kulturalnie na koncercie
- rozpoznaje instrumenty muzyczne, takie jak: flet, fortepian, gitara, perkusja skrzypce, trąbka
- uczestniczy w wydarzeniu muzycznym

3. EDUKACJA PLASTYCZNA

PERCEPCJA SZTUKI

- ma wiedzę na temat wybranych zabytków i dzieł sztuki ze swojego regionu
- ma wiedzę na temat tradycji i obrzędów ludowych ze swojego regionu
- ma wiedzę na temat wybranych dziedzin sztuki, takich jak: architektura (w tym architektura zieleni), malarstwo, rzeźba, grafika
- umie wypowiedzieć się na temat wybranych dziedzin sztuki
- analizuje zjawiska realne i fantastyczne w dziełach plastycznych
- ma wiedzę na temat wybranych arcydzieł sztuki swojego środowiska rodzinnego, szkolnego i lokalnego
- uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska rodzinnego, szkolnego i lokalnego
- ma wiedzę na temat placówek kultury działających w środowisku lokalnym
- korzysta z przekazów medialnych dotyczących działalności plastycznej człowieka
- stosuje przekaz medialny we własnej działalności twórczej
- posługuje się elementarną wiedzą o prawach autorskich
- ma wiedzę na temat wybranych dyscyplin sztuki (np. filmu, fotografii, teatru)
- ma wiedzę na temat różnych odmian przekazu medialnego (np. telewizja, radio, internet)
- ma wiedzę na temat rzemiosła artystycznego inspirowanego historią i geografją regionu
- ma wiedzę na temat materiałów i technik charakterystycznych dla wybranych rzemiosł
- ma wiedzę na temat wybranych dzieł architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego dziedzictwa kultury
- ma wiedzę na temat wybranych dzieł sztuki polskiej i jej odmian (np. architektura, malarstwo, rzeźba, sztuka użytkowa)

- opisuje cechy charakterystyczne dzieł architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego dziedzictwa kulturowego
- wypowiada się na temat ilustracji zamieszczonych w książkach dla dzieci oraz w czasopismach przeznaczonych dla najmłodszych odbiorców
- odczytuje informacje zamieszczone w czasopismach
- wypowiada się na temat reportaży zamieszczonych w prasie (np. w gazetce szkolnej, gazecie lokalnej)

EKSPRESJA PRZEZ SZTUKĘ

- posługuje się różnymi technikami plastycznymi na płaszczyźnie i w przestrzeni
- posługuje środkami wyrazu plastycznego, takimi jak: kształt, barwa, faktura
- uwzględnia w pracach plastycznych wielkości, proporcje i układ obiektów
- wykorzystuje podczas tworzenia prac plastycznych różne materiały, narzędzia i techniki
- ilustruje sceny, sytuacje realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, literaturą (np. baśniami, opowiadaniem), muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym
- przedstawia i wyraża w pracach plastycznych własne przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia
- korzysta z narzędzi multimedialnych podczas ilustrowania scen, sytuacji realnych i fantastycznych inspirowanych wyobraźnią, literaturą (np. baśniami, opowiadaniem), muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym
- wykonuje nieskomplikowane rekwizyty (np. lalki, pacynki) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej swojego regionu
- projektuje i wykonuje różne formy użytkowe (w tym te służące kształtowaniu własnego wizerunku, obrazu otoczenia i przyczyniające się do upowszechnienia kultury w środowisku szkolnym)
- fotografuje i tworzy kolekcje fotografii (np. rodzinnych, przyrodniczych)
- w miarę możliwości przygotowuje reportaże fotograficzne
- porównuje wykonane przez siebie zdjęcia z obrazem rzeczywistości
- ma wiedzę na temat podstawowych zasad wykonania dobrej fotografii

4. EDUKACJA SPOŁECZNA I ETYKA

JA I MOJE OTOCZENIE

- rozumie relacje zachodzące między nim a najbliższym otoczeniem
- wie, co wynika z przynależności do rodziny
- wywiązuje się z powinności wobec najbliższych
- ma poczucie przynależności do grupy klasowej
- zna tradycje kulturowe własnego regionu (np. potrawy, muzea, skanseny, galerie sztuki, pieśni ludowe, stroje ludowe, tańce, przekazy ludowe, historyczne, język, gwara)
- ma wiedzę o tym, że jego miejscowość (wieś, miasto) jest częścią Polski
- ma wiedzę o regionie, w którym znajduje się miejscowość (wieś, miasto)
- ma wiedzę o wydarzeniach organizowanych przez społeczność lokalną
- ma wiedzę o zabytkach, miejscach pamięci narodowej w swojej miejscowości
- ma poczucie własnej narodowości
- ma świadomość przynależności Polski do Unii Europejskiej
- zna symbole narodowe, takie jak: flaga, godło, hymn narodowy
- zna symbole Unii Europejskiej, takie jak: hymn i flaga Unii Europejskiej
- ma szacunek dla siebie i dla innych
- dokonuje samooceny
- uczy się być empatyczny
- wie, czym zajmują się strażacy i kolejarze

- jest świadomy konieczności naprawienia wyrządzonej komuś krzywdy
- jest gotowy pomagać innym
- zna prawa i obowiązki ucznia
- sumiennie wykonuje polecenia i zadania
- ma wiedzę o szkolnych wydarzeniach

WSPÓLBYCIE I WSPÓLDZIAŁANIE

- komunikuje swoje potrzeby
- zna zasady porozumiewania się z drugim człowiekiem
- współpracuje z innymi osobami poprzez zabawę, wspólną naukę czy uczestniczenie w codziennych sytuacjach
- zna reguły obowiązujące w społeczności dziecięcej (np. współpracuje ze swoimi rówieśnikami podczas zabaw i w sytuacjach zadaniowych) i przestrzega tych reguł
- zna reguły obowiązujące w świecie dorosłych, stosuje się do tych zasad (np. w kulturalny sposób zwraca się do dorosłych, w autobusie ustępuje miejsca ludziom starszym i schorowanym, kobietom w ciąży)
- zna zasady bezpieczeństwa i ich przestrzega
- zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa
- ma wiedzę, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc w sytuacji zagrożenia
- zna zasady bezpiecznego organizowania zabaw
- zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112
- potrafi utrzymywać dobre relacje z sąsiadami (bliskimi i dalekimi)
- umie cierpliwie czekać i radzi sobie z odroczoną oceną
- uczy się postrzegać osiągnięcia porozumienia z drugim człowiekiem jako wartość pozytywną
- odróżnia dobro od zła
- dostrzega, co jest dobre, a co złe w kontaktach z dorosłymi i z rówieśnikami
- ocenia zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów
- rozumie, czym charakteryzują się cechy, takie jak: odwaga, mądrość, prawdomówność, przeciwdziałanie kłamstwu, obmowie i zatajaniu prawdy
- niesie pomoc potrzebującym (nie tylko w sytuacjach zagrożenia, ale też i na co dzień)
- wie, że nie wolno zaspokajać swoich pragnień kosztem dobra innych osób
- zdaje sobie sprawę, że nie należy chwalić się bogactwem
- wie, że nie wolno dokuczać dzieciom z biedniejszych rodzin
- wywiązuje się z powinności wobec najbliższych
- jest świadom, że pieniądze są formą zapłaty za pracę
- dostosowuje swoje oczekiwania do realiów sytuacji ekonomicznej swojej rodziny
- zna tradycje własnej rodziny
- szanuje cudzą własność
- wyznaje zasadę „nie kradnij” i jej przestrzega
- oddaje pożyczone rzeczy i nie niszczy ich
- wie, czym jest sprawiedliwość
- dostrzega pozytywny wpływ przyjaźni i koleżeństwa na życie człowieka
- szanuje wspólne dobro
- nie niszczy otoczenia

5. EDUKACJA PRZYRODNICZA

W ŚWIECIE ROŚLIN

- opisuje rośliny rosnące na łące, w lesie, ogrodzie, parku
- wie, jakie warunki są potrzebne do wzrostu roślin, zarówno w gospodarstwie domowym, uprawach szkolnych, jak i hodowlach (np. światło, temperatura, wilgotność)
- wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu roślin (np. parkowych, ogrodowych) w kolejnych porach roku
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane
- doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski
- zakłada i prowadzi w szkole uprawy i hodowle
- wie, jakie są zagrożenia wynikające z upraw roślin trujących
- zna zasady zachowania się w przypadku zatrucia
- zna wybrane gatunki roślin chronionych
- opisuje drzewa w ich naturalnym środowisku, zwraca uwagę na budowę drzewa, rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki drzew (np. drzewa iglaste rosną w lesie i w parku, elementami wyróżniającymi ten rodzaj drzew są igły i szyszki)
- zna typy lasów (np. lasy liściaste, lasy iglaste, lasy mieszane)
- opisuje rośliny żyjące w zbiornikach wodnych
- nazywa i wskazuje rośliny typowe dla wybranych regionów Polski
- potrafi scharakteryzować, zachowując odpowiednią kolejność, prace wykonywane przez sadownika i ogrodnika w ciągu roku kalendarzowego (np. począwszy od siania, przez sadzenie, a skończywszy na zbiorze plonów)
- opisuje poszczególne fazy rozwoju rośliny
- zna wybrane owoce egzotyczne

CZŁOWIEK I ŚWIAT ZWIERZĄT

- nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne człowieka (np. serce, płuca, żołądek)
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się
- rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń lekarzy (w tym lekarza – dentysty)
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych
- opisuje warunki potrzebne dla rozwoju zwierząt
- wyjaśnia zmiany zachodzące w życiu zwierząt w ciągu roku kalendarzowego – w poszczególnych porach roku (np. odloty i przyloty ptaków, zapadanie niedźwiedzi w sen zimowy)
- opisuje sposoby ochrony zwierząt przed niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi (np. podczas upalanego lata czy mroźnej zimy)
- ma świadomość pozytywnego wpływu zwierząt na środowisko naturalne (np. niszczenie szkodników przez ptaki, zapylanie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice)
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z kontaktu z niebezpiecznymi i chorymi zwierzętami
- wie, jak zachować się w przypadku spotkania chorego lub niebezpiecznego zwierzęcia
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski
- zakłada i prowadzi w szkole uprawy i hodowle
- zna wybrane gatunki zwierząt chronionych
- opisuje domy zwierząt leśnych (np. nory, jamy, gniazda, dziuple, mrowiska, gawry)
- potrafi nazwać i wymienić wybrane gatunki zwierząt żyjących w gospodarstwie wiejskim
- nazywa wybrane gatunki ptaków
- charakteryzuje życie pszczół, zwracając uwagę na sposób produkcji miodu
- opiekuje się zwierzętami domowymi (jeżeli je ma) lub zajmuje się hodowlą zwierząt prowadzoną w szkole
- nazywa i wskazuje zwierzęta typowe dla wybranych regionów Polski

- rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne
- nazywa podstawowe części ciała i organy wewnętrzne zwierząt (np. serce, płuca, żołądek)
- ma wiedzę na temat budowy ptaków, ich trybu życia i sposobu odżywiania się
- wie, czym zajmuje się ornitolog
- orientuje się, że zwierzęta dzielą się na pożyteczne i szkodniki
- ma wiedzę na temat trybu życia zwierząt, budowy ich ciała i sposobu odżywiania się
- dostrzega różnice między ssakami a ptakami

PRZYRODA NIEOŻYWIONA

- wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku
- potrafi określić znaczenie wody i powietrza w życiu człowieka, roślin i zwierząt
- wskazuje i omawia elementy typowe dla krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego
- rozumie, jaka jest zależność między ruchem obrotowym Ziemi wokół własnej osi a porami dnia
- ma wiedzę na temat stanu skupienia wody (np. parowanie, skraplanie, zamarzanie)
- ma wiedzę na temat naturalnego ukształtowania terenu
- wie, jakie są naturalne zbiorniki wodne (np. morze, jezioro, rzeka)
- rozumie legendę mapy fizycznej
- korzysta z mapy fizycznej, odczytując nazwy krain geograficznych
- opisuje swoją miejscowość (wieś, miasto), uwzględniając elementy typowe dla tej przestrzeni (np. krajobraz, kulturę)
- wymienia, korzystając z mapy administracyjnej, państwa graniczące z Polską

OCHRONA ŚRODOWISKA

- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku
- jest świadomy konieczności segregowania śmieci
- rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych;
- wie, że należy oszczędzać wodę
- wskazuje zniszczenia w przyrodzie dokonane przez człowieka (np. wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierne hałasowanie w lasach lub rezerwach, kłusownictwo)
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wyciąga wnioski

POGODA I ZJAWISKA ATMOSFERYCZNE

- rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku
- zna niebezpieczeństwa wynikające z różnych zjawisk atmosferycznych
- słucha osób zapowiadających w mediach prognozę pogody i rozumie ich wypowiedzi
- stosuje się do podanych informacji o warunkach meteorologicznych (np. ubiera się stosownie do zapowiedzi synoptyków)
- obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz zjawisk atmosferycznych
- potrafi wskazać zagrożenia wynikające z niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych (np. burz, huraganów, powodzi, śnieżyce)
- zna zasady zachowania się człowieka wobec niebezpiecznych zjawisk atmosferycznych
- obserwuje i prowadzi nieskomplikowane doświadczenia, analizuje je i wyciąga wnioski
- wskazuje i nazywa składniki pogody, takie jak: temperatura, ciśnienie atmosferyczne, opady, wiatr, zachmurzenie
- zna i – w miarę możliwości – używa urządzeń do obserwacji, pomiarów zjawisk meteorologicznych
- rozumie znaczenie deszczu w kształtowaniu świata przyrody
- dostrzega niebezpieczeństwa wynikające z braku opadów deszczu lub ich nadmiaru (np. powódzie, susze)

6. EDUKACJA MATEMATYCZNA

CZYNNOŚCI UMYSŁOWE

- zauważa zjawisko symetrii w otoczeniu
- w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie
- dąży do wykonania podanego zadania matematycznego

FIGURY GEOMETRYCZNE

- rozpoznaje i nazywa kształt koła, prostokąta, kwadratu, trójkąta w swoim otoczeniu i na rysunkach
- konstruuje prostokąty i trójkąty z patyczków
- rysuje i wycina prostokąty, kwadraty i trójkąty po śladzie
- kontynuuje regularność w nieskomplikowanych motywach (np. szlaczkach, rozetach, ornamentach)
- projektuje szlaczki
- powiększa i pomniejsza figury geometryczne
- porównuje długości boków prostokątów, przykładając je do siebie
- mierzy długości boków za pomocą linijki
- rysuje i wycina prostokąty, kwadraty i trójkąty bez śladu
- rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu
- mierzy linijką boki prostokątów oraz porównuje długości boków tych figur geometrycznych

LICZENIE

- liczy od danej liczby po 1 w przód i w tył w zakresie co najmniej do 100
- przelicza różne obiekty, licząc w różnych kierunkach: od strony lewej do prawej, od prawej do lewej, od dowolnego obiektu
- przelicza obiekty nieuporządkowane
- przelicza obiekty cykliczne
- liczy w aspekcie porządkowym w przód i w tył (w zakresie co najmniej 100)
- liczy po 10 w przód i w tył w zakresie co najmniej 100
- liczy po 2, 3, 5 (w przód i w tył w zakresie co najmniej 100)
- liczy po 100 w przód i w tył (w zakresie co najmniej 1000)
- poznaje liczby naturalne do 100 w aspekcie porządkowym, kardynalnym i symbolicznym
- wyodrębnia w liczbie: liczby setek, liczby dziesiątek i liczby jedności, a w zapisie liczby: cyfry setek, cyfry dziesiątek i cyfry jedności
- zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 100
- zamienia zapis słowny liczby na cyfrowy i odwrotnie
- rozkłada liczby z zakresu 0–100 na składniki (na dwa składniki i więcej niż dwa)
- odkrywa wiele kombinacji rozkładu liczby
- dostrzega związek liczby porządkowej z kardynalną
- porządkuje liczby z zakresu 0–100 od najmniejszej do największej i odwrotnie
- określa miejsce liczby w ciągu liczbowym (na chodniczku liczbowym)
- ustala brakujące liczby
w danym ciągu
- przyporządkowuje zbiorom liczb ich obiekty (bez kodowania w jak największym zakresie)
- wyróżnia zbiory o danej liczbie obiektów (bez kodowania w jak największym zakresie)
- porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 100 słownie i z użyciem znaków: $<$, $>$, $=$
- dokonuje porównania różnicowego: o tyle więcej/ o tyle mniej, o ile więcej/ o ile mniej
- wyróżnia liczby parzyste i nieparzyste z zakresu 100
- stosuje liczby od 0 do 100 w aspekcie miarowym

- dodaje i odejmuje długości dwóch, trzech przedmiotów i wyraża wynik w centymetrach (w zakresie 100 cm)
- dodaje i odejmuje wagi produktów i wyraża wynik w kilogramach (w zakresie 100 kg)
- dodaje i odejmuje ilości płynu i wyraża wynik w litrach (w zakresie 100 l)
- odczytuje i zapisuje liczby od I do XII w systemie rzymskim
- stosuje liczby od 0 do 100 w aspekcie miarowym
- dodaje i odejmuje długości dwóch, trzech przedmiotów i wyraża wynik w metrach
- dodaje i odejmuje w zakresie 20, a następnie w zakresie 100 z zapisywaniem obliczeń za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych
- dolicza do pełnych dziesiątek w zakresie 100
- praktycznie korzysta w obliczeniach z praw przemienności i łączności dodawania
- dostrzega i praktycznie korzysta ze związku dodawania z odejmowaniem, sprawdza wynik odejmowania za pomocą dodawania oraz dodawania za pomocą odejmowania
- dodaje kilka liczb w zakresie 100
- odejmuje od danej liczby dwie liczby w zakresie 100
- wykonuje działania złożone na dodawanie i odejmowanie w zakresie 100
- zaznacza na chodniczku liczbowym nieskomplikowane operacje na dodawanie i odejmowanie
- wskazuje w zapisie działania składniki i sumę oraz odjemną, odjemnik i różnicę
- poznaje działanie mnożenia w nawiązaniu do konkretnych sytuacji
- stosuje w zapisie działania mnożenia odpowiedni znak graficzny
- odczytuje, zapisuje i oblicza działania mnożenia w zakresie 30
- poznaje działanie dzielenia w nawiązaniu do konkretnych sytuacji
- stosuje w zapisie działania dzielenia odpowiedni znak graficzny
- odczytuje, zapisuje i oblicza działanie dzielenia w zakresie 30
- dostrzega i praktycznie korzysta ze związku mnożenia z dzieleniem
- sprawdza wynik dzielenia za pomocą mnożenia
- sprawdza wynik mnożenia za pomocą dzielenia
- praktycznie korzysta z prawa przemienności mnożenia
- wskazuje i nazywa w działaniu mnożenia czynniki i iloczyn
- rozwiązuje łatwe równanie jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (w zakresie 100)
- opisuje różne sytuacje językiem matematyki (np. sytuacje zabaw, czynności porządkowych, wycieczek)
- matematyzuje konkretne sytuacje
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią na dodawanie i odejmowanie
- zapisuje rozwiązanie zadania za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których trzeba zastosować porównywanie różnicowe
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią, w których zależności między liczbami można przedstawić za pomocą działania okienkowego (ustalenie nieznanego składnika, nieznanego odjemnika lub odjemnej)
- rozwiązuje złożone zadania z treścią wymagające zastosowania dwóch działań – dodawania i odejmowania
- układa zadania z treścią do działania dodawania i odejmowania
- rozwiązuje nieskomplikowane zadania z treścią na mnożenie i dzielenie
- zapisuje rozwiązanie zadania za pomocą cyfr i znaków działań matematycznych

POMIAR

- mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości i szerokości przedmiotów,
- posługuje się jednostkami miar: **centymetr** i **metr**
- wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar
- używa pojęcia **kilometr** w sytuacjach życiowych
- waży przedmioty, używając właściwych określeń (np. **kilogram, dekagram, gram**)

- wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar
- odmierza płyny różnymi miarkami, używając określeń **litr** i **pół litra**
- wie, co to jest linia krzywa, linia prosta i linia łamana
- oblicza długości łamanych
- posługuje się pojęciami: **pół godziny, kwadrans, minuta**
- odczytuje wskazania zegarów, wykonuje proste obliczenia zegarowe w zakresie pełnych godzin, zaznacza godziny na zegarach
- wykonuje obliczenia kalendarzowe, podaje, zapisuje i porządkuje chronologicznie daty
- potrafi podać we właściwej kolejności nazwy dni tygodnia i nazwy miesięcy
- odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi)
- rozumie pojęcie **tydzień** zarówno jako termin w znaczeniu administracyjnym, jak i określenie siedmiu kolejnych dni
- stosuje określenia: **dziś, wczoraj, przedwczoraj, jutro, pojutrze, tyle dni temu, za tyle dni**

OBLICZANIE PIENIĘŻNE

- rozpoznaje monety: 1 zł, 2 zł, 5 zł
- rozpoznaje monety: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr
- rozpoznaje banknoty: 10 zł i 20 zł
- rozpoznaje monety 50 gr
- poznaje i stosuje pojęcia: **cena towaru, wartość towaru**
- stosuje nieskomplikowane obliczenia typu: cena – ilość (liczba) – wartość;
- porównuje wartości monet i banknotów
- stosuje do rozwiązywania zadań zależności między banknotami, mając na uwadze, że za monetę o większym nominale, można otrzymać kilka innych monet o mniejszym nominale
- określa liczbę monet potrzebnych do zapłacenia określonej kwoty

7. ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

OBSŁUGA KOMPUTERA

- posługuje się komputerem w podstawowym zakresie
- odtwarza animacje i prezentacje multimedialne
- uruchamia płyty z filmem lub animacją
- korzysta z różnych programów edukacyjnych w zależności od potrzeb i własnych możliwości

WYSZUKIWANIE I KORZYSTANIE Z INFORMACJI

- korzysta z wybranych gier edukacyjnych
- korzysta z opcji w programach
- zapoznaje się z wybranymi przez nauczyciela stronami internetowymi (w tym ze stroną internetową swojej szkoły)
- dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej
- nawiguje określone strony internetowe
- ogląda grafiki i animacje, wykorzystując rozmaite programy dostępne w pracowni informatycznej
- wykorzystuje określony program, aby obejrzeć zdjęcia w komputerze
- słucha muzyki, wykorzystując odpowiednie oprogramowanie

TWORZENIE TEKSTÓW I RYSUNKÓW

- wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania
- wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki (z gotowych figur)
- edytuje tekst, pisze i formatuje krótki tekst
- wstawia grafiki do tekstu
- formatuje obiekty graficzne

ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z KORZYSTANIA Z RÓŻNYCH OSIĄGNIĘĆ TECHNIKI (NP. MULTIMEDIÓW, KOMPUTERA)

- korzysta z komputera tak, aby nie narażać własnego zdrowia
- stosuje się do ograniczeń korzystania z komputera, Internetu, multimediiów
- ma świadomość niebezpieczeństw czyhających na użytkowników Internetu (np. anonimowość, bezkarność)
- wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadweręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne

8. ZAJĘCIA TECHNICZNE

WYCHOWANIE TECHNICZNE

- ma wiedzę na temat sposobów wytwarzania przedmiotów codziennego użytku: mebli, domów, samochodów, sprzętu gospodarstwa domowego
- zna pojazdy transportowe, takie jak: samochody, statki, samoloty
- zna różne rodzaje budowli (np. budynek mieszkalny, budynek biurowy, budynek przemysłowy)
- zna urządzenia informatyczne, takie jak: różne modele komputerów, laptopów, telefonów komórkowych
- zna urządzenia elektryczne (np. latarka)
- określa wartości urządzeń technicznych z punktu widzenia ich cech użytkowych, wskazując na sprzęty łatwe i trudne w obsłudze
- określa wartości urządzeń technicznych z punktu widzenia ich estetyki, wskazując na sprzęty ładne lub brzydkie

KONSTRUOWANIE

- wykonuje prace z papieru
- tworzy kompozycje z różnorodnych materiałów (np. przyrodniczych)
- przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywa sztuczne, materiały włókiennicze) i narzędzia
- odmierza potrzebną ilość materiału
- tnie papier, tekturę itp.
- montuje modele papierowe i z tworzyw sztucznych
- korzysta z nieskomplikowanych instrukcji i schematów rysunkowych, budując latawiec, makietę domu
- tworzy przedmioty użytkowe (np. pudełka) do wykorzystania w życiu codziennym
- ozdabia przedmioty użytkowe zgodnie z przeznaczeniem

BEZPIECZEŃSTWO

- zachowuje ostrożność podczas korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego
- utrzymuje porządek wokół siebie: na swojej ławce, w szatni, w ogrodzie
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku
- ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drogach (np. na autostradzie czy drodze rowerowej)
- ma wiedzę na temat zasad bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji
- zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych
- zna zasady właściwego zachowania się w sytuacji wypadku (np. dostrzega konieczność powiadamiania dorosłych, wykazuje się znajomością numerów telefonów alarmowych)

9. WYCHOWANIE FIZYCZNE I EDUKACJA ZDROWOTNA

SPRAWNOŚĆ FIZYCZNA

- uczestniczy w zabawach i grach ruchowych
- rzuca i chwyta piłkę
- rzuca piłkę do celu
- rzuca piłkę na odległość
- toczy piłkę
- kozłuje piłkę
- odbija piłkę
- prowadzi piłkę
- bierze udział w zabawach z piłką wymagających współpracy w parach
- pokonuje przeszkody naturalne i sztuczne
- wykonuje ćwiczenia równoważne: bez przyboru, z przyborem, na przyrządzie
- reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe
- przyjmuje pozycję wyjściową i ustawia się do ćwiczeń
- wykonuje przewrót w przód
- skacze przez skakankę, przeskakując jedno- i obunóż przez niską przeszkodę
- jeździ na rowerze
- jeździ na wrotkach
- bierze udział w zabawach terenowych
- bierze udział w zawodach sportowych
- respektuje reguły gier, zabaw, zawodów i podporządkowuje się decyzjom sędziego
- zachowuje się w sposób rozumny w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami
- okazuje radość ze zwycięstwa, ale jednocześnie zachowuje szacunek dla pokonanego
- zna zasady fair play
- ma wiedzę na temat dyscyplin sportowych, rozróżniając sporty zimowe i sporty letnie

ZDROWIE I PROFILAKTYKA PROZDROWOTNA

- dostrzega związek między chorobą a leczeniem (np. poddaje się leczeniu, gdy zajdzie taka potrzeba)
- rozumie, dlaczego nie można samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych
- dba o prawidłową postawę siedzenia w ławce, przy stole
- rozumie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia
- zapobiega chorobom dzięki: szczepieniom ochronnym, właściwemu sposobowi odżywiania się (istotna rola różnych produktów żywnościowych i systematycznego spożywania posiłków), aktywności fizycznej, przestrzeganiu higieny
- radzi sobie ze stresem i własną agresją
- zna niebezpieczeństwa wynikające ze stosowania środków psychoaktywnych (np. traktowanych przez wielu ludzi jako doskonały sposób do uśmierzania stresu, bólu, agresji)
- ma wiedzę na temat dzieci niepełnosprawnych
- wskazuje sposoby pomocy dzieciom niepełnosprawnym
- przestrzega zasad poruszania się po drogach
- przestrzega zasad bezpieczeństwa w trakcie zajęć ruchowych
- posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem
- wybiera bezpieczne miejsca do zabaw i gier ruchowych
- poznaje zasady zwracania się o pomoc do osoby dorosłej w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia

Kryteria na poszczególne oceny.

Ocenę 6 otrzymuje uczeń, który:

- Posiada umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie;
- Osiąga sukcesy w konkursach i reprezentuje szkołę na zewnątrz;
- Samodzielnie i twórczo rozwiązuje zadania mu stawiane;
- Dobrowolnie podejmuje się dodatkowych prac i prezentuje ich efekty;
- Jest aktywnym uczestnikiem zajęć;

Ocenę 5 otrzymuje uczeń, który:

- Sprawnie posługuje się zdobytymi umiejętnościami, wykorzystując je w nowych sytuacjach;
- Samodzielnie rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne nie popełniając błędów;
- Potrafi wiązać wiadomości zdobyte wcześniej i zastosować tę wiedzę w nowej sytuacji;
- Potrafi samodzielnie zdobywać informacje i umie ją przekazać;
- Jest aktywnym uczestnikiem zajęć;

Ocenę 4 otrzymuje uczeń, który:

- Samodzielnie rozwiązuje typowe problemy o średnim stopniu trudności;
- Posiada wiedzę i umiejętności z zakresu podstawowego, ale czasami wykazuje się umiejętnościami ponadpodstawowymi;
- Pracuje systematycznie, ale zdarza się, że czasami popełnia błędy;

Ocenę 3 otrzymuje uczeń, który:

- Posiada umiejętności w zakresie podstawy programowej;
- Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o niewielkim stopniu trudności;
- Posiada wiedzę niepełną, nieusystematyzowaną, przyswojoną w różnym stopniu, popełnia błędy;

Ocenę 2 otrzymuje uczeń, który:

- Posiada wiedzę i umiejętności z zakresu podstawowego, ale bez pomocy nauczyciela nie potrafi jej odtworzyć i wykorzystać;
- Przy pomocy nauczyciela rozwiązuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności;
- Ma braki w wiedzy i umiejętnościach nie wykluczające przyswajania nowych treści przedmiotowych;

Ocenę 1 otrzymuje uczeń, który:

- Nie posiada umiejętności podstawowych;
- Nie potrafi przy pomocy nauczyciela rozwiązywać prostych zadań;
- Ma braki w wiedzy i umiejętnościach, uniemożliwiające przyswajanie kolejnych treści kształcenia.